

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Lausuntopyyntö 11.3.2013

SUOMEN YRITTÄJIEN LAUSUNTO METROPOLIALUEEN ESISELVITYKSESTÄ

Yleistä

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua Valtiovarainministeriön Kunta- ja aluehallinto-osastolle metropolialueen esiselvityksestä. Olemme valmistelleet lausuntoa yhdessä Uudenmaan, Pääkaupunkiseudun ja Helsingin Yrittäjien kanssa. Lausunto sisältää siis ennen kaikkea metropolialueen yrittäjien näkemyksiä.

Metropolialueella Suomen Yrittäjien kolmessa aluejärjestössä on yli 20 000 jäsenyritystä. Aluejärjestöt ovat vuonna 2011 julkistaneet asiakirjan ”Menestyvien yritysten metropolialue”, joka sisältää näkemyksiä alueen kehittämiseen yleisesti.

Alueen kehitystä tulee tarkastella entistä enemmän myös muuten kuin hallinnollisena kokonaisuutena.

Kansainvälisesti menestyvä metropoli tuo pääosin hyvää koko maalle. Seutu tuleekin asemoida vahvemmin muiden metropolien rinnalle ja kilpailijaksi. Suomen metropoli ei kilpaile maakunnallisten keskusten kanssa, vaan käy koko Suomen puolesta kisaa kansainvälisistä investoinneista, yrityksistä, tutkimuksesta ja matkailijoista.

Yrittäjät korostavat, että elinkeinopolitiikan toteutus pitää ottaa mukaan metropolipolitiikan kärkihankkeisiin.

Yrittäjien näkökulmasta valtion ja kaupunkien välisissä keskusteluissa ts. hallinnon järjestämisessä on käsiteltävä enemmän myös elinkeinopolitiikkaa ja yritysvaikutuksia. Elinkeinopoliittisten välineiden kehittämisessä tulee vahvasti muistaa se, että yhä suurempi osa alueen yrityksistä on alle viisi henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä.

Metropolialueen kehittämisen tavoitteet ja kuntaliitokset

Mielestämme metropolialueen tavoitteet kansainvälisen kilpailukyvyn kehittämisestä, alueen maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, kohtuuhintaisemman asumisen tavoittelusta ja kasvua tukevan työvoiman saannin sekä työperäisen maahanmuuton edistämisestä ovat hyviä. Mielestämme segregaaation vähentämiseen tarvitaan lisäresursseja niille kunnille, joita tämä erityisesti koskee.

Kannatamme perusmallina mielummin vahvoja peruskuntia kuin metropolihallintoa. Emme halua kuitenkaan ottaa kantaa yksittäisiin kuntaliitoksiin. Hyväksymme kuitenkin kuntauudistuksen yleisen periaatteen siitä, että kuntaliitoksia tulee tarkastella tulevaisuudessa myös osana metropolialueen kehittämistä.

Selvityksiä ja keskustelua alueen hallinnosta, kuntien määrästä ja kuntaliitoksista on käsitelty valtavasti. Näkemyksemme mukaan nyt olisi aika saada aikaan sellaisia päätöksiä, jotka edesauttavat metropolialueen oikeaa kehittämistyötä byrokratiakeskustelun sijaan.

Metropolihallinnosta ja yrittäjien asemasta metropolialueella

Jos metropolihallintoa toteutetaan, ei saa syntyä yhtään uutta hallinnon tasoja. Esimerkiksi Uudenmaan liiton, HSL:n ja HSY:n (tehtävien) yhdistäminen yhteen voi tuottaa lisätehokkuutta. Uudistuksien ei kuitenkaan saa luoda enää uusia hallinnon tasoja. Julkisen sektorin kustannukset eivät saa kasvaa kohtuuttomasti, vaan on saatava hyötyä vastaavasti.

Emme kannata ammatillisen koulutuksen siirtämistä keskitetysti metropolihallintoon, koska on näyttöä siitä, että alueellisesti yrityksiä palvelevat ammatillisen koulutuksen yksiköt toimivat vahvasti tällä hetkellä (esim. Omnia ja Keuda).

Suuremmat hallintoyksiköt eivät mielestämme saa johtaa kuntien entistä suurempiin markkinoita häiritsevään omaan palvelutuotantoon tai yksityisten palvelujen harvoin markkinoihin. Tehostuvan yhteistyön on sen sijaan luotava uusia markkinoita - esim. palvelusetelien yhteisillä sähköisillä käytännöillä.

Lisäksi tarvitaan hankintojen ja palvelujen ammattimaista kilpailuttamista riittävän pienissä erissä. Suuremmat hankintayksiköt tosin voivat tuoda lisää osaamista hankintoihin, mitä pidämme tärkeänä. Merkittävänä riskinä tässä kuitenkin pidämme hankintojen koon kasvamista ja tätä kautta suomalaisten pk-yritysten heikkeneviä edellytyksiä menestyä kilpailutuksessa.

Lisäksi mielestämme yrittäjien asemaa metropolialueella edesauttaa merkittävästi riittävä yritystonttien ja liiketilojen kaavoitusvolyyymi.

Lopuksi haluamme todeta, että valtiovarainministeriön tulee selvittää ennen päätösten tekoa kuntarakenteista ja hallinnon uudistamisesta syntyvät taloudelliset vaikutukset mm. liitoskuntien viranhaltijoita suojaavasta viiden vuoden irtisanomiskarensista, palkkojen harmonisomisesta ylemmää palkkaluokkaan sekä tietojärjestelmien yhdistämisestä.

Lisäksi kannustamme pohtimaan erityisesti suurissa kuntayksiköissä todellisen yritysvaikutusarvioinnin käyttöönottoa. Erityisesti muutostilanteissa kuntien oma etu on pystyä ennakoimaan päätösten vaikutus oman alueensa elinvoimaan.

Helsingissä 22. toukokuuta 2013

Anssi Kujala
varatoimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

Pia Pakarinen
toimitusjohtaja
Helsingin Yrittäjät

Petri Graeffe
toimitusjohtaja
Uudenmaan Yrittäjät

Erkki Pärssinen
toimitusjohtaja
Pääkaupunkiseudun Yrittäjät

Liitteet: Pääkaupunkiseudun Yrittäjäjärjestöjen metropoliohjelma vuodelta 2011

<http://www.yrittajat.fi/File/da8f12c4-261f-4411-8e5e-00f4d648fd20/Metropoliohjelma2011.pdf>